

उदयनिधि-स्टालिनः
तमिलनाडु-राज्यस्य
उपमुख्यमन्त्री कृतः,
मन्त्रिमण्डलेऽपि
परिवर्तनम् अभवत्

नरेशमलोटिया, हिमसंस्कृतवार्ता:

तमिलनाडु-राज्यस्य मुख्यमन्त्री एम.के.स्टालिन इत्यस्य पुत्रः उदयनिधि-स्टालिनः राज्यस्य उपमुख्यमन्त्री कृतः अस्ति। एतेन सह राज्यस्य डीएमके-सर्वकारेण मन्त्रिमण्डलेऽपि अन्ये बहवः प्रमुखाः परिवर्तनाः कृताः सन्ति। सेन्थिलबालाजी अपि राज्यमन्त्रिमण्डले पुनः आगतः अस्ति। समाचारसंस्था पीटीआई इत्यनेन राजभवेन निष्कासिता विज्ञप्तिः उद्धृत्य एषा सूचना प्रदत्ता। सूचनानुसारं तमिलनाडु-राज्यस्य मुख्यमन्त्री एम.के.स्टालिन इत्यनेन वी. सेन्थिलबालाजी, डॉ. गोवी चेड्डियान, आर. राजेन्द्रन्, एस. एम. नासरञ्ज मन्त्रिपरिषदि समावेशनार्थं अनुशंसा कृता अस्ति। राज्यपालः अनुशंसानाम् अनुमोदनं कृतवान् अस्ति। नामाङ्कितानां मन्त्रिणां शपथग्रहणसमारोहः सितम्बरमासस्य २९ तमे दिनाङ्के अपराह्णे सार्धत्रिवादाने चेन्नैनगरस्य राजभवने भविष्यति।

अद्य प्रातः ११ वादने
अखिलभारतीयरेडियोमध्ये
'मन की बात' कार्यक्रमः

अद्य प्रातः ११ वादने अखिलभारतीयरेडियोमध्ये 'मन की बात' कार्यक्रमे प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी देशवासिना सह स्वविचारं सार्वजनिकं करिष्यति। एतत् मन की बात कार्यक्रमस्य ११४तमः प्रकरणः भविष्यति। मोदीमहोदयेन तृतीयवारं प्रधानमन्त्रिपदं स्वीकृत्य मनकीबातस्य चतुर्थः कार्यक्रमः भविष्यति। कार्यक्रमस्य प्रसारणं अखिलभारतीयरेडियो तथा दूरदर्शनस्य सर्वेषु संजालेषु, अखिलभारतीयरेडियोसमाचारजालस्थले, newsonair mobile app च भविष्यति। सूचनाप्रसारणमन्त्रालयस्य अखिलभारतीयरेडियो, डीडी न्यूज, पीएमओ, यूट्यूब चैनलेषु च लाइव प्रसारणं भविष्यति। अखिलभारतीयरेडियो हिन्दीदूरप्रसारणस्य तत्क्षणमेव क्षेत्रीयभाषासु प्रसारयिष्यति।

देशस्य समृद्धसंस्कृतेः संरक्षणं प्रवर्धनं च अस्माकं
सामूहिकं दायित्वम् अस्ति-राष्ट्रपति द्रौपदी मुर्मू

राष्ट्रपति द्रौपदी मुर्मू गतसायंकाले सिकन्दराबादनगरस्य राष्ट्रपतिनिलयम् इत्यत्र प्रथमभारतीयकलामहोत्सवस्य उद्घाटनं कृतवती। अस्मिन् अवसरे राष्ट्रपतिः अवदत् यत् देशस्य समृद्धसंस्कृतेः संरक्षणं प्रवर्धनं च अस्माकं सामूहिकं दायित्वम् अस्ति। सा अवदत् यत् पूर्वोत्तरराज्यानां लोकनृत्यं, संगीतं, कला, पारम्परिकवेषं च इत्यादीनां सांस्कृतिकवैविध्यं देशस्य धरोहरम् अस्ति। राष्ट्रपतिः अवदत् यत् भारतीयकलामहोत्सवः नागरिकान् क्षेत्रस्य समुदायैः परम्पराभिः च परिचितं कर्तुं प्रयत्नः अस्ति। राष्ट्रपतिः अवदत् यत् एषः उत्सवः सांस्कृतिकविनिमयस्य प्रवर्धनस्य अपि अवसरः अस्ति। सः महोत्सवः देशस्य दक्षिणभागेषु ईशानराज्येषु च सेतुरूपेण कार्यं करिष्यति इति आशां प्रकटितवान्। राष्ट्रपतिः विश्वासं

भारत-जापान-सहभागिता
पूर्वोत्तर-देशस्य जनानां कृते
विविधान् वैश्विक-
अवसरान् प्रददाति

संसदीयकार्याणां मन्त्री किरणरिज्जुः उक्तवान् यत् भारत-जापान-सहभागिता पूर्वोत्तर-देशस्य जनानां कृते विविधाः वैश्विक-अवसरान् प्रददाति। गुवाहाटीनगरस्य कपासविश्वविद्यालये तृतीयभारतजापानशिक्षाशिखरसम्मेलने वदन् श्री रिज्जुः उक्तवान् यत् जापानीभाषाशिक्षणं तस्याः संस्कृतिं च अवगत्य क्षेत्रस्य युनां जीवने परिवर्तनं कर्तुं साहाय्यं कर्तुं शक्यते। श्री रिज्जुः अवदत् यत् विशेषतः शिक्षा, व्यापारम्, संस्कृतिः च माध्यमेन द्वयोः देशयोः सम्बन्धाः जीवनस्य परिवर्तनं कुर्वन्ति। सः अवदत् यत् जापान-भारत-दृष्टिः २०२५ मध्ये द्वयोः देशयोः जनानां मध्ये शिक्षायाः सामर्थ्यस्य, सहकृत-भविष्यस्य कृते सहकार्यस्य च उपरि बलं दत्तम् अस्ति।

प्रकटितवान् यत् एषः उत्सवः पूर्वोत्तरराज्यानां शिल्पिनः, कलाकाराः, समुदायाः च तेषां परम्पराः प्रतिभां च प्रदर्शयित्वा सशक्तीकरणे साहाय्यं करिष्यति।

अष्टदिवसीयस्य महोत्सवस्य आयोजनं राष्ट्रपतिनिलयमद्वारा पूर्वोत्तरक्षेत्रस्य संस्कृतिमन्त्रालयस्य विकासमन्त्रालयस्य च सहकारेण क्रियते। भारतीय कला महोत्सवः असम, अरुणाचलप्रदेश, मणिपुर, मेघालय, मिजोरम, नागालैण्ड, सिक्किम, त्रिपुरा इत्यादिषु पूर्वोत्तरराज्येषु समृद्धविविधसांस्कृतिकविरासतां समर्पितः प्रथमः कार्यक्रमः अस्ति। उद्घाटनसमये तेलङ्गानाराज्यपालः जिष्णुदेव वर्मा, संस्कृतिपर्यटनमन्त्री, पूर्वोत्तरराज्यानां राज्यपालाः, पूर्वोत्तरक्षेत्रस्य विकासमन्त्रालयस्य राज्यमन्त्रिणः च उपस्थिताः आसन्।

प्रत्येकन बालकाय सुरक्षितं
अनुकूलं च वातावरणं
प्रदातुं सर्वकारः प्रतिबद्धः -
महिलाबालविकासमन्त्री

महिलाबालविकासमन्त्री अन्नपूर्णादेवी इत्यनया उक्तं यत् प्रत्येकस्य बालकस्य कृते सुरक्षितं अनुकूलं च वातावरणं प्रदातुं सर्वकारः प्रतिबद्धः अस्ति। गतदिवसे नवीदिल्लीनगरे सर्वोच्चन्यायालयस्य किशोरन्यायसमित्याः च आश्रयेण आयोजिते नवम्यां परामर्शसभायां सा एतत् अवदत्। सा विकलाङ्गबालानां सम्मुखीभूतानां विविधानां आह्वानानां निवारणाय व्यापकदृष्टिकोणस्य आवश्यकतायाः उपरि बलं दत्तवान्। अस्मिन् अवसरे वदन् मुख्यन्यायाधीशः डी.वाई.चन्द्रचूडः समावेशीसमाजस्य निर्माणस्य महत्त्वं बोधितवान्, यत्र प्रत्येकं बालकं स्वस्य पूर्णक्षमतां प्राप्तुं सशक्तः भवति। अस्याः परामर्शसभायाः उद्देश्यं विशेषविकलाङ्गबालानां रक्षणं कल्याणं च सुनिश्चित्य हितधारकाणां मध्ये अन्वेषणं विकसितुं संवादं च प्रवर्धयितुं आसीत्।

गीतोपदेशः

अयनेषु च सर्वेषु
यथाभागमवस्थिताः |

भीष्ममेवाभिरक्षन्तु भवन्तः
सर्व एव हि || ११ ||

शब्दार्थ- अयनेषु - मोर्चो में; च - भी; सर्वेषु - सर्वत्र; यथा-भागम् - अपने-अपने स्थानों पर; अवस्थिताः - स्थित; भीष्मम् - भीष्म पितामह की; एव - निश्चय ही; अभिरक्षन्तु - सहायता करनी चाहिए; भवन्तः - आप; सर्वे - सब के सब; एव हि - निश्चय ही।

भावार्थ

अतएव सैन्यव्यूह में अपने-अपने मोर्चों पर खड़े रहकर आप सभी भीष्म पितामह को पूरी-पूरी सहायता दें।

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता: दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्

जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

जम्मू-कश्मीरस्य
उपराज्यपालेन पेरिस
पैरालिम्पिकक्रीडायां
कांस्यपदकविजेतारौ
शीतलदेवी राकेशकुमारः
च सम्मानितौ

जम्मू-कश्मीरस्य उपराज्यपालः मनोजसिन्हाः गतदिवसे जम्मू-नगरस्य राजभवने पेरिस-पैरालिम्पिकस्य कांस्यपदकविजेतारौ शीतलदेवी-राकेशकुमारयोः मिलित्वा सम्मानितं कृतवान्। श्री सिन्हा इत्यनेन जम्मू-कश्मीरस्य पारा धनुर्धरेभ्यः पेरिस-पैरालिम्पिक-क्रीडायां असाधारणं प्रदर्शनं कृत्वा अभिनन्दनं कृतम्।

इस कार्य को भविष्य में निरन्तर
बनाए रखने के लिए आप सभी के
सहयोग की आवश्यकता है
वार्षिकसदस्ता- ३०१ ₹
पञ्चवार्षिकी सदस्यता- ११०० ₹
संरक्षकसदस्यता- ५१०० ₹
विज्ञापनसहयोगः(मासिक)-५०० ₹

आर्थिक सहयोग हेतु हमारा
यू.पी.ई कोड स्कैन करें

HP Employees : कर्मचारिणः सितम्बरमासस्य वेतनं १ अक्टोबर् दिनाङ्के प्राप्स्यन्ति, पेन्शनभोक्तृभ्यः प्रतीक्षा कर्तव्या भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

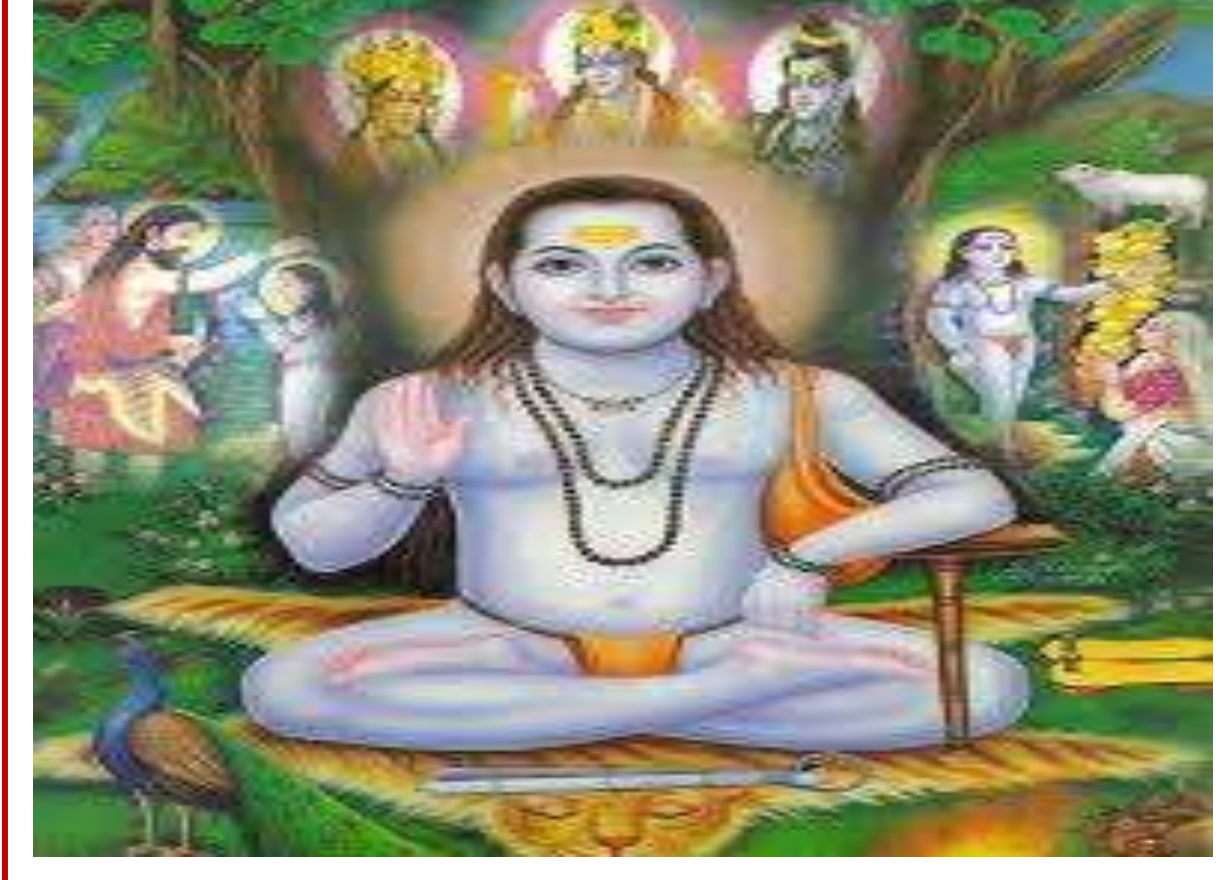
हिमाचलप्रदेशस्य लक्षशः सर्वकारीयकर्मचारिणां कृते शुभसमाचारः अस्ति। अस्मिन् समये कर्मचारिभिः सेप्टेम्बरमासस्य वेतनस्य प्रतीक्षा न कर्तव्या भविष्यति। तेषां सेप्टेम्बरमासस्य वेतनं २०२४ तमस्य वर्षस्य अक्टोबर्-मासस्य प्रथमे दिने आगमिष्यति, पेन्शनभोक्तृभ्यः तु २०२४ तमस्य वर्षस्य अक्टोबर्-मासस्य ९ दिनाङ्के पेन्शनस्य भुक्तिः भविष्यति । अस्य विषये सूचनां दत्त्वा राज्यसर्वकारस्य प्रवक्ता अवदत्

यत् वित्तविभागेन सर्वकारीयकोषे 'नगदप्रवाहस्य' समीक्षां कृत्वा सितम्बरमासस्य सर्वकारीयकर्मचारिणां वेतनं अक्टोबर्मासस्य प्रथमदिनाङ्के भविष्यति इति निर्णयः कृतः, पेन्शनस्य भुक्तिः ९ अक्टोबर् २०२४ दिनाङ्के भविष्यति।

सः अवदत् यत् गतमासे राज्यकर्मचारिणां वेतनं ५ सितम्बर् दिनाङ्के, पेन्शनभोक्तृभ्यः १० सितम्बर् २०२४ दिनाङ्के पेन्शनं च दत्तम्। प्रवक्ता अवदत् यत् वर्तमानसर्वकारेण वित्तीयसम्पदां विवेकपूर्णरूपेण उपयोगं कर्तुं एतत् पदं गृहीतम्। अस्मिन् दिशि राज्यसर्वकारस्य प्राप्तिव्यययोः असन्तुलनं न्यूनीकर्तुं प्रयत्नाः क्रियन्ते येन ऋणराशिः समीचीनसमये गृह्यते, येन ऋणस्य भुक्तव्याजस्य न्यूनतमव्ययः भवति।

प्रवक्ता अवदत् यत् २०२४ तमस्य वर्षस्य सेप्टेम्बर्-मासस्य ४ दिनाङ्के मुख्यमन्त्री सभायां स्पष्टीकृतवान् यत् सेप्टेम्बरमासस्य वेतनस्य आर्थिकस्थितेः आकलनं कृत्वा पुनः २८ वा २९ सेप्टेम्बर् दिनाङ्के निर्णयः भविष्यति यतोहि बहवः कर्मचारिणः सन्ति ये वित्तकोषेभ्यः ऋणं गृहीतवन्तः, मासिकांशं च प्रथमदिनाङ्के दातव्यं भवति।

भित्तौ बाबाबालकनाथस्य इतिहासं पठितुं शक्नुवन्ति भक्ताः, शाहतलाई मन्दिरं नूतनं रूपं प्राप्स्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - बिलासपुरम्।

बाबा बालकनाथस्य पवित्रस्थलस्य शाहतलाई-इत्यस्य नवीनीकरणाय अनुमोदनं प्राप्तम् अस्ति। अनुमोदनस्य प्राप्तमात्रेण मन्दिरन्यासप्रशासनेन कार्यारम्भार्थं ग्रामीणविकासविभागस्य कार्यकारी- अभियंत्रे बजटं मुक्तं कृतम् अस्ति। एतादृशी परिस्थितौ शीघ्रमेव बाबाजी-तपोभूमि-स्थले मन्दिरस्य, तत्समीपस्थस्य च विकासाय प्रयत्नाः आरब्धाः भविष्यन्ति । विशेषः अस्ति यत् शीघ्रमेव बाबाबालकनाथस्य तपोस्थली नूतनरूपेण दृश्यते। विशिष्टा वार्ता अस्ति यत् मन्दिरस्य प्रवेशद्वारे बाबाजीसम्बद्धः इतिहासः अग्रभित्तिषु लिखितः भविष्यति, येन माध्यमेन बहिः आगच्छन्तः भक्ताः जागरूकाः भवितुम् अर्हन्ति।

मन्दिरक्षेत्रस्य योजनाबद्धरूपेण विकासाय तथा च बाबाजीसम्बद्धाः ऐतिहासिकस्मृतयः जीवन्तं कर्तुं मन्दिरन्यासप्रशासनेन ३.२५ कोटिरूप्यकाणां प्रारूपं निर्मितम् अस्ति। सर्वकाराद् अनुमोदनं प्राप्य अधुना अग्रिमकार्ययोजना अन्तिमरूपेण निर्णीयते। एतत् कार्यं ग्रामीणविकासविभागस्य माध्यमेन भविष्यति, यस्य कृते प्रथमांशं मुक्तम् अस्ति। मन्दिरन्यासस्य आयुक्तः अतिरिक्त-उपायुक्तः च डॉ. निधि पटेल अवदत् यत् बाबाजी इत्यस्य मन्दिरस्य नवीनीकरणं योजनाबद्धरूपेण भविष्यति, यस्य कृते २.७२ कोटिरूप्यकाणां बजटं व्यय्यते। बाबाबालकनाथस्य होमस्थण्डिलम् मूर्तिः च स्वस्थाने एव तिष्ठन्ति। अन्तः किमपि स्पर्शं न भविष्यति।

डॉ. निधि पटेल अवदत् यत् बाबा बालकनाथस्य पवित्रस्थानस्य शाहतलाई मन्दिरस्य योजनाबद्धविकासाय निर्मितस्य प्रस्तावस्य अनुमोदनं प्राप्तम् अस्ति। कार्यारम्भार्थं बजटं ग्रामीणविकासविभागस्य कार्यकारी अभियंत्रे विमोचितम् अस्ति, शीघ्रमेव कार्यं आरभ्यते।

वटवृक्षः गुरनावृक्षः च ऐतिहासिकविरासतौ

बाबाबालकनाथस्य पवित्रस्थले शाहतलाईनगरे प्राचीनकालस्य ऐतिहासिकधरोहरद्वयं वटवृक्षः, गुरनावृक्षः च विद्यते । कोटिकोटिजनाः तस्मिन् विश्वासं कुर्वन्ति ।

Himachal News : विक्रमादित्यसिंहः अवदत्- विचारधारायां काँग्रेसस्य शीर्षनेतृत्वस्य चिन्ताः निराकृताः

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

हिमाचलप्रदेशस्य लोकनिर्माणमन्त्री विक्रमादित्यसिंहः शनिवासरे उक्तवान् यत् सः पथविक्रेतृणां विषये सदैव टिप्पणीं कृत्वा विचारधाराविषये काङ्ग्रेसस्य शीर्षनेतृत्वस्य चिन्तां शान्तं कृतवान्। सः स्वराज्ये उत्तरप्रदेशस्य प्रतिरूपस्य अनुसरणं क्रियते इति धारणाम् अभ्रान्तम् इति उक्तवान् । सः अवदत् यत् हिमाचलप्रदेशे विधानसभायाः अध्यक्षेन गठितायाः बहुदलसमित्याः कृते अक्टोबर्-मासस्य तृतीये दिने स्ट्रीट्-वेण्डिंग्-सम्बद्धेषु सर्वेषु विषयेषु चर्चा भविष्यति। सिंहस्य वक्तव्यं पथविक्रेतृणां कृते नामप्रदर्शनं अनिवार्यं कर्तुं तस्य टिप्पणीं कृत्वा काङ्ग्रेसस्य शीर्षनेतृभिः तस्य भर्त्सनस्य एकदिनस्य अनन्तरम् अभवत्। सः शीर्षनेतृत्वाय उक्तवान् यत् दलस्य नीतिविचारधाराणां विरुद्धं कोऽपि गन्तुं न अर्हति इति। अस्याः टिप्पण्याः विवादस्य मध्यं काङ्ग्रेसस्य महासचिवः, संगठनप्रभारी च केसी वेणुगोपालः शुक्रवासरे विक्रमादित्यसिंहेन सह एकां समागमं कृतवान्, यस्मिन् मन्त्री अवदत् यत् राहुलगान्धी इत्यस्य प्रेरणा द्वेषस्य विरुद्धं युद्धं कर्तुं मन्त्रं दलं विश्वसिति।

पीटीआई-सञ्चारमाध्यमेन सह साक्षात्कारे विक्रमादित्यसिंहः अवदत् यत् भूतलस्तरस्य कोऽपि विवादः नास्ति तथा च एषः सर्वः मीडिया-निर्मितः विषयः अस्ति यः अनुपातात् बहिः उड्डीयते। विक्रमादित्यः अवदत् यत्, 'मया वेणुगोपालं वास्तविकस्थितेः विषये अवगतं कृत्वा विचारधारासम्बद्धानां चिन्तानां सम्बोधनं कृत्वा आश्वासनं दत्तं यत् वयं दलस्य समर्पिताः निष्ठावन्तः च सैनिकाः स्मः, दलरेखाविरुद्धं किमपि न करिष्यामः। परन्तु तस्मिन् एव काले अहं तस्मै अपि अवदम् यत् हिमाचलप्रदेशे गतसार्धमासात् मस्जिदप्रकरणादिविरोधाः प्रचलन्ति। अपि च, विधानम्, उच्चन्यायालयस्य सर्वोच्चन्यायालयस्य च निर्देशान्, नगरीयजीविकायाः विषये अस्माकं २०१६ तमस्य वर्षस्य विधानस्य च दृष्ट्या तस्य

कार्यान्वयनम् चरणबद्धरूपेण कर्तव्यम् अस्ति। वेणुगोपालं न्यवेदयत् यत् राज्यसर्वकारेण आन्तरिकसुरक्षां सुनिश्चितं कर्तव्यं, उत्तमं वातावरणं च निर्वाहयितव्यम्। कोऽपि व्यक्तिः कुत्रापि राज्यं आगन्तुं शक्नोति ।

हिमाचलम् भारतस्य अद्भुतः भागः अस्ति, कोऽपि हिमाचली अन्यं राज्यं गन्तुं शक्नोति तथा च कोऽपि तत्र आगन्तुं शक्नोति। परन्तु यत् वीथिविक्रयणं भवति तत् नियमानुसारं चिह्नितं सत्यापनञ्च करणीयम्, यस्य कृते उच्चन्यायालयस्य सर्वोच्चन्यायालयस्य च निर्देशाः सन्ति इति मया उक्तम्। अतः विक्रेतृणां पञ्जीकरणं करणीयम् यतोहि यदि किमपि अप्रियं कार्यं भवति, किमपि विधिव्यवस्थायाः स्थितिः अस्ति वा स्थानीयचिन्ता अस्ति वा तर्हि अभिलेखाः, भवेत् आधारपत्रं वा जीएसटी संख्या वा, अधिकारिणां समीपे एव भवेयुः। मया तस्मै (वेणुगोपालाय) आश्वासनं दत्तं यत् सुखविन्दरसिंहसुक्कुः इत्यस्य नेतृत्वे हिमाचलप्रदेशे सर्वकारः उत्तमं कार्यं कुर्वन् अस्ति। मया अपि एषः विषयः सभायां उद्भूतः आसीत् । सभापतिना सर्वदलीयसमितिः निर्मिता अस्ति, तस्याः विषये चर्चा भविष्यति, विक्रयणं कथं भविष्यति इति च। वयं कस्यचित् विरुद्धाः न स्मः। वयं केवलं वदामः यत् वेण्डिंग् जोन्स् इति सीमांकनं सत्यापितं च भवेत्।

हिमाचलप्रदेशे उत्तरप्रदेशस्य प्रतिरूपस्य अनुसरणं क्रियते इति पक्षस्य विषये पृष्ठः विक्रमादित्यसिंहः अवदत् यत्, 'माध्यमेषु अनुचितं दृष्ट्या प्रस्तुतं, उत्तरप्रदेशेन सह अनुचितं सम्बद्धता च अस्ति।' यूपी इत्यस्य मतं भिन्नम् अस्ति, तेषां स्वकीयः नियमः एव आसीत् यः सर्वोच्चन्यायालयेन अङ्गीकृतः। हिमाचलप्रदेशस्य दृष्टिकोणः भिन्नः अस्ति तथा च सर्वोच्चन्यायालयात् उच्चन्यायालयात् च पूर्वमेव निर्देशाः सन्ति तथा च विधानम् अस्ति, अतः अस्माभिः निर्धारितसमये एव कार्यान्वितं कर्तव्यम्। यूपी प्रतिरूपस्य अनुसरणं एका दुर्भावना आसीत् या मीडियाद्वारा प्रस्तुता आसीत्। एतस्य संज्ञानं शीर्षनेतृत्वं कृतवान् । अस्मिन् विषये तस्य चिन्ता अपि आसीत्, या सः प्रकटितवान्, वयं च काङ्ग्रेस-उच्च-नेतृत्वस्य समक्षं तथ्यानि, विवरणानि च स्थापयित्वा तं आश्वासितवन्तः । उच्चाज्ञायाः निर्देशान् अक्षरेण, भावनायाः च अनुसरणं कर्तुं अस्माकं दायित्वम् अस्ति। तस्मात् वयं पश्चात्तापं न कर्तुं गच्छामः। परन्तु तत्सहकालं वयं उच्चनेतृत्वाय जनानां चिन्तानां अपेक्षाणां च विषये सूचितवन्तः। उल्लेखनीयं यत् वीथिविक्रेतृणां नामप्रदर्शनं अनिवार्यं कर्तुं विक्रमादित्यस्य घोषणायाः विषये आलोचनायाः सम्मुखीकरणं कुर्वन् हिमाचलसर्वकारेण गुरुवासरे उक्तं यत् एतादृशः कोऽपि निर्णयः न कृतः। बुधवासरे पूर्वं विक्रमादित्यः पत्रकारैः उक्तवान् यत् वीथिविक्रेतृणां विशेषतः खाद्यपदार्थविक्रयिणां कृते स्वापणेषु स्वपरिचयपत्रस्य प्रदर्शनं अनिवार्यं भविष्यति।

क्यार्ट संस्कृतमहाविद्यालये आचार्यदिवाकरदत्तजयन्त्याः सफलायोजनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: शिमला जनपदः डॉ.पंकजः, संस्कृतशिक्षकपरिषदः पर्वतीयदुर्गमक्षेत्रे संस्कृतप्रचारप्रसारस्य पुरस्काराणां प्रदानं करिष्यामः। येषु क्यार्टसंस्कृतमहाविद्यालये आचार्यदिवाकरदत्तशर्मणः जयन्त्यावसरे प्रदेशाध्यक्षः डॉ.मनोजशैलः, सोलनतः कठिनकार्यस्य ध्वजां उत्तोलितवान्। राज्यस्तरीयः आचार्यदिवाकरदत्तशर्मा राज्यस्तरीयः हिमाचलसंस्कृत-अकादम्याः सहयोगेन डॉ.विनयशर्मा, क्यार्टतः पूर्वप्राचार्यः डॉ.प्रेमलालगौतमवर्येण स्वीये वक्तव्ये पुरस्कारः, आचार्यदुर्गादत्तशर्मा राज्यस्तरीयः छात्रविद्वत्सम्मेलनस्य आयोजनं शनिवासरे चतरसिंहः, डॉ.सुनशीलगौतमः प्रभृतयः आचार्याणां जीवनानुभवस्य वर्णनं कृतम् पुरस्कारः, आचार्यशालिग्रामशर्मा अभवत्। अस्मिन्नावसरे कार्यक्रमस्य अकादमी सचिवेन डॉ.केशवानन्दकौशनेन संस्कृतविद्वान्सः शोधपत्रवाचनं कृतवन्तः। राज्यस्तरीयपुरस्कारः। हिमसंस्कृतवार्तापत्रिकायाः सम्पादकस्य अध्यक्षता संस्कृतमहाविद्यालयस्य पूर्वाचार्येण डॉ.अमनदीपशर्मणा अपि काव्यपाठेन कलिरामवर्मणा कृता, तत्रैव मुख्यातिथित्वेन आचार्यदिवाकरदत्तस्य प्रौत्रः विरोचनशर्मा आचार्याय श्रद्धाञ्जलिः अर्पिता। कार्यक्रमे क्यार्टमहाविद्यालयपक्षतः मध्ये उपस्थितः जातः। कार्यक्रमस्य अस्मिन् कार्यक्रमे क्यार्टमहाविद्यालयपक्षतः मध्ये सांस्कृतिककार्यक्रमाणाम् प्रदर्शनं डॉ.प्रेमलालगौतमः, सुन्दरनगरतः सेवानिवृत्तः डॉ.वेदप्रकाशपाण्डेयः द्वारा विवाहवृन्दावनम् पूर्वप्राचार्यः डॉ.लीलाधरवात्सायनः सारस्वतातिथिषु विराजमानाः अभवन्। संस्कृतशोधपत्रवाचकेषु चौपालतः डॉ.रितेशशर्मा, सुन्दरनगरतः खुशवन्तसिंहः, सोलनतः डॉ.ओंकारचन्दः, जांगलातः डॉ.अनीतभार्गवः, बलाहरविश्वविद्यालयात् आचार्यः दिवाकरदत्तशर्मा महदोद्योगेन आचार्येण डॉ.दिनेशभारद्वाजेन संस्कृतक्षेत्रे कृत्तानां कार्याणां विषये शोधपत्रं प्रस्तुतम्। डॉ.भारद्वाजेनोक्तं यत् हिमालयस्य भूभागे वेदार्थिभिः वेदाः रचिताः, अतः वयं सौभाग्यशालिनः स्म, अस्यामेव सरण्यां विंशतिशताब्द्यां हिमाचलप्रदेशकुलगुरुः आचार्यः दिवाकरदत्तशर्मा महदोद्योगेन संस्कृतक्षेत्रे प्रदेसाध्यक्षेण डॉ.मनोजशैलेन हिमाचलप्रदेशे संस्कृतपत्रकारितायां आचार्यदिवाकरदत्तस्य योगदानम् इति विषये शोधपत्रवाचनं कृतम्। तेनोक्तं यत् आचार्येण हिमाचले संस्कृतपत्रकारितायाः बीजवपनं कृतम्। तदनन्तरं सोलनस्य मनसारामवर्येणापि स्वहस्तलिखितवार्ताः पत्रेण संस्कृतपत्रकारितायाः कार्यः अग्रे वर्धितः। अस्मिन्नेव क्रमे वर्तमानसमये हिमसंस्कृतवार्तायाः प्रयत्नाः समग्रे भारते देदीप्यन्ते। डॉ.मनोजशैलेनोक्तं यत् संस्कृतपरिषदः सहायेन वयं प्रतिवर्षं

संस्कृतसाहित्ये अङ्गानां लेखनं वामतो भवति - डा० छबिलालन्यौपानेः

अर्थवदधातुरप्रत्ययः प्रातिपदिकम् इत्यनेन सूत्रेण प्रातिपदिकसंज्ञा भवति। एतेषां सर्वेषां साहाय्येन महत्यः सङ्ख्याः अपि सरलतया लेखितुं शक्यन्ते। उपरिनिर्दिष्टान् सङ्ख्याशब्दान् विहाय अन्येषां सर्वेषां शब्दानां (इत्युक्ते, "एकादश", "द्वादश" आदीनाम्) व्युत्पत्तिः पाणिनीयसूत्रैः निर्देष्टुं शक्यते। एते सर्वे शब्दाः विशेषण-पूर्वपद-तत्पुरुष-समास-निर्मिताः सन्ति। "एकाधिकाः दश", "द्व्यधिकाः दश" आदीनि एतेषां विग्रहवाक्यानि। "एक च दश च" / "द्वौ च दश च" एतादृशम् द्वन्द्वसमासेनापि एतेषां निर्माणं कर्तुं शक्यते। अतः एतेषां सर्वेषां प्रातिपदिकसंज्ञा कृत्-तद्धित-समासाश्च इत्यनेन भवति। एतेषां सर्वेषां प्रक्रियायाः प्रथमः अंशः सर्वत्र समानः अस्ति। सुपो धातुप्रातिपदिकयोः इति सुप्-प्रत्यययोः लोपे कृते "एक + दशन्", "द्वि + दशन्" एतादृशं पदद्वयं सिद्ध्यति। तदनन्तरम् प्रत्येकस्य सङ्ख्याशब्दस्य प्रक्रिया भिन्ना वर्तते। संस्कृते संख्यानां लेखनं दक्षिणतः वामदिशि भवति। यथा - 23456 इति लेखितुमिच्छामश्चेत् दक्षिणतः क्रमेण -एतत् सर्वं "अधिक / उत्तर" शब्दाभ्यां योजयित्वा, आवश्यकं चेत् आदेशादीन् कृत्वा - "षट्पञ्चाशतोत्तरचतुःशताधिकत्रिसहस्राधिकद्वययु तम्" इति नाम सिद्ध्यति। अनेनैव प्रकारेण अन्यासां सङ्ख्यानाम् नामानि देयानि। अवसरेऽस्मिन् महाविद्यालयस्य प्रधानाचार्यः डा०रामसयोगरायवर्यः, शिविरसंयोजकः वीरसनातनपूर्णेन्दुरायः, अन्ये शिक्षकाः डा.सरस्वतीकुमारी, डा.सरिताकुमारी, डा.विभूतिनाथझाः, शिक्षकेतरकर्मी श्रीमुकुन्दकुमारः चोपस्थिताः आसन्।

स्वातन्त्र्यवीरः भगतसिंहः

भगतसिंहः (जन्मः २८ सितम्बर १९०७, वीरगतिः २३ मार्च १९३१) भारतस्य महान् स्वातन्त्र्यसेनानी क्रान्तिकारी च आसीत्। चन्द्रशेखर आजादः दलसदस्यैः सह भारतस्य स्वातन्त्र्यार्थं अपूर्वसाहसेन शक्तिशालिनः आङ्ग्लसर्वकारस्य विरुद्धं कार्यं कृतवान्। प्रथमं लाहौर-नगरे बर्नी-सैण्डर्स-इत्यस्य हत्यायाः अनन्तरं दिल्ली-नगरस्य केन्द्रीयसभायां बम्ब-विस्फोटेन ब्रिटिश-साम्राज्यस्य विरुद्धं मुक्तविद्रोहस्य जन्म अभवत्। अनेन सभायां बम्बं क्षिप्त्वा अपि पलायनं कर्तुं न अस्वीकृतवान्। फलतः आङ्ग्लसर्वकारेण राजगुरु-सुखदेवाभ्यां अन्याभ्यां सहचराभ्याः अमुम् १९३१ तमे वर्षे मार्चमासस्य २३ दिनाङ्के मृत्युः दण्डः प्रदत्तः।

जन्म परिवेशः च भगतसिंहस्य जन्म १९०७ तमे वर्षे सितम्बरमासस्य २८ दिनाङ्के (अश्विनकृष्णपक्षसप्तमी) लोकप्रियः अस्ति। किन्तु अनेके समकालीनसाक्ष्यानुसारं १९०७ तमे वर्षे सितम्बरमासस्य २७ दिनाङ्के सिक्खपरिवारे तस्य जन्म अभवत्। तस्य जन्मस्थानं बङ्गाग्रामः आसीत्, पश्चिमपञ्जाबदेशे यः अधुना पाकिस्ताने अस्ति। तस्य पितुः नाम सरदार किशनसिंहः, मातुः नाम विद्यावतीकौरः च आसीत्। सः कृषककुटुम्बस्य आसीत्। १९१९ तमस्य वर्षस्य एप्रिल-मासस्य १३ दिनाङ्के अमृतसर-नगरे यः जाल्लियनवालाबाग-नरसंहारः अभवत्, तस्य भगतसिंहस्य चिन्तने गहनः प्रभावः अभवत्। लाहौर-नगरस्य राष्ट्रियमहाविद्यालयं त्यक्त्वा भगतसिंहः भारतस्य स्वातन्त्र्यार्थं नवयुवकभारतसभायाः स्थापनां कृतवान्। १९२२ तमे वर्षे चौरी-चौरा-नरसंहारस्य अनन्तरं यदा गान्धीजी कृषकाणां समर्थनं न कृतवान् तदा भगतसिंहः अतीव निराशः अभवत्। तदनन्तरं अहिंसाविषये तस्य विश्वासः दुर्बलः जातः, सशस्त्रक्रान्तिः एव स्वातन्त्र्यस्य एकमात्रं मार्गम् इति निष्कर्षं प्राप्तवान्। तदनन्तरं सः चन्द्रशेखर आजादस्य नेतृत्वे निर्मितस्य गदरसमूहस्य भागः अभवत्। ककोरी-प्रसङ्गे भगतसिंहः रामप्रसाद-'बिस्मिल'-सहितानाम् ०४ क्रान्तिकारिणां फाँसीदण्डेन, अन्येषां १६ जनानां कारावासेन च एतावत् विचलितः आसीत्।